

**ПРИКАЗ ИЗЛОЖБЕ ДРЖАВНОГ ИСТОРИЈСКОГ МУЗЕЈА
ИЗ МОСКВЕ: „ЗНАМЕНИТОСТИ ВЕЛИКОГ ОКТОБРА НА
ХОЛОГРАМИМА“**

Поводом 70-те годишњице Октобарске социјалистичке револуције, у Београду је приказана изложба Државног историјског музеја из Москве: „Знаменитости великог октобра на холограмима“. Изложба је организована на основу Програма просветне и културне сарадње између СФР Југославије и СССР-а, и уклапа се у традицију размена изложби између Државног историјског музеја из Москве и Историјског музеја Србије. Може се тврдити да ће ова изложба, посвећена иначе добро познатом историјском догађају, бити запамћена пре свега по употреби новог техничког средства — холограма, или холографије. Реч је најиме о таквом техничком поступку, којим се на основу достигнућа модерне физике постиже пуна илузија о присуству, иначе стварно одсутних тродимензионалних предмета. Сам назив је састављен од грчких речи: *cholos* потпун и *grapho* — запис; дакле потпун запис о предметима који су одсутни у материјалном смислу.

Осим атрактивности новог и досада ретког употребљаваног техничког поступка, несумњиве су и друге предности холографије, примењене у музејској делатности. Пре свега тако се постиже могућност да се публици у ма ком делу света прикажу одређени предмети па и они највреднији, у свом аутентичном виду, с тим да они истовремено буду похрањени у, за њих најсигурнијем месту, музејском трезору — депоу.

Посетиоци изложбе „Знаменитости великог октобра на холограмима“, могли су да виде холограмски приказ многих ретких и значајних предмета и докумената карактеристичних за период Октобарске револуције 1917. године и грађанског рата у Русији од 1918—1921. године, као и личне ствари — предмете, истакнутих учесника руског револуционарног покрета тога времена.

Тако су били изложени на пример: холограм кључева Беле сале Тавричког дворца у Петрограду (данашњем Лењинграду), где је априла 1917. године иступио вођа Руске социјал-демократске радничке партије (большевика) — Владимир Иљич Уљанов — Лењин, са програмом пролетерске револуције; холограм дурбина са легендарне станице Ауроре, чији су пуцњи означили почетак устанка пролетерских маса у Петрограду, организованих и вођених од стране большевика, или рецимо холограм књиге из библиотеке московске

градске скупштине, која је пробијена шрапнелом у време револуционарних борби, крајем 1917. године.

Значајну пажњу посетилаца привлачили су холограми личних предмета болшевичких вођа — организатора Октобарске социјалистичке револуције: Лењина, Берзињског, Орцоникидзеа и других. Изложени холограм револвера који је припадао вођи револуционарног устанка у Москви, у октобру—новембру 1917. године — Смирнову, дошњијој жртви сталњинских репресија (као што је то осталом био и Орцоникидзе).

ТРОФЕЈНИ ПИШТОЉ СИСТЕМА „ПАРАБЕЛУМ“ И. Н. СМИРНОВА, командира одреда црвеноармејца, који су узели учешће у јуришту на Московски Кремљ.

Приказ изложбе не би био потпун ако се осим холограма не би казало нешто и о делу изложбе који је приказан на панелима. Без претензија за иоле детаљнијом реконструкцијом збивања, на невеликом броју панела, је на шкрт и суздржан начин, превасходно фотографијама великог обима одртан магистрални пут руске револуције, почев од зачињања револуционарних марксистичких кружока крајем XIX века, па све до знаменитих догађаја од 1905—1917. године, са победоносним епилогом раних двадесетих година овога века.

Изложба „Знаменитости великог октобра на холограмима“, отворена је 7. новембра 1987. године у просторијама Музеја револуције народа и народности Југославије, у присуству већег броја пред-

ставника културног и јавног живота нашег главног града, као и службеника Совјетске амбасаде у Београду. Уводне речи и пригодне говоре приликом отварања изложбе, одржали су: са совјетске стране, отправник послова Совјетске амбасаде у Београду Едуард Красавин и директор Државног историјског музеја из Москве, Константин Љевикин, а са југословенске стране: потпредседник Извршног већа СР Србије, Ратко Бутулија и директор Историјског музеја Србије, Гојко Лађевић.

Изложбу су поставили радници Државног историјског музеја из Москве, Тамара Игумнова и Алберт Горлински. У поводу изложбе штампан је и одговарајући каталог. За време приказивања у Београду, изложбу је посетило око 10.000 људи.